

632

Besluit van 3 december 1985 tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 57, onderdeel b, en 60, onderdeel b, van de Algemene Ouderdomswet (gelijkstelling van wonen buiten het Rijk met wonen binnen het Rijk)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, L. de Graaf, van 20 september 1985, Directoraat-Generaal Sociale Zekerheid, Directie Sociale Verzekeringen, Hoofdafdeling Volksverzekeringen, nr. SZ/SV/VV/85/3297;

Gelet op de artikelen 57, onderdeel b, en 60, onderdeel b, van de Algemene Ouderdomswet (Stb. 1985, 181);

De Raad van State gehoord (advies van 29 oktober 1985, No. W.12.85.0503/17.5.44);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, L. de Graaf, d.d. 28 november 1985, Directoraat-Generaal Sociale Zekerheid, Directie Sociale Verzekeringen, Hoofdafdeling Volksverzekeringen, nr. SZ/SV/VV/85/3297;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

Voor de toepassing van de artikelen 55 en 58 van de Algemene Ouderdomswet (Stb. 1985, 181) wordt met het wonen binnen het Rijk gelijkgesteld:

- a. het wonen in Nederlands-Indië;
- b. het wonen in Indonesië, voor zover dit heeft plaatsgevonden vóórdat de betrokkene na 27 december 1949 Indonesië voor de eerste maal metterwoon heeft verlaten, mits de betrokkene op 27 december 1949 in Indonesië woonde en het bedoelde metterwoon verlaten vóór 1 januari 1968 heeft plaatsgevonden;
- c. het wonen in Indonesië van de gehuwde of gehuwd geweest zijnde vrouw, die zelf niet, doch wier echtgenoot onderscheidenlijk gewezen echtgenoot wel op 27 december 1949 in Indonesië woonde gedurende de tijd, dat zij dezelfde woonplaats had als haar echtgenoot onderscheidenlijk gewezen echtgenoot vóórdat deze na 27 december 1949 Indonesië voor de eerste maal metterwoon heeft verlaten, mits zij Indonesië vóór 1 januari 1968 metterwoon heeft verlaten;
- d. het wonen in Nederlands Nieuw-Guinea;
- e. het wonen in Westelijk Nieuw-Guinea;
- f. het wonen in dat gebiedsdeel van Indonesië, dat gevormd werd door Nederlands Nieuw-Guinea, voor zover dit heeft plaatsgevonden vóórdat de betrokkene na 1 mei 1963 dat gebiedsdeel voor de eerste maal metterwoon

heeft verlaten, mits de betrokkene op 1 mei 1963 in dat gebiedsdeel woonde en het metterwoon verlaten vóór 1 januari 1968 heeft plaatsgevonden;

g. het wonen in dat gebiedsdeel van Indonesië, dat gevormd werd door Nederlands Nieuw-Guinea, van een gehuwde of gehuwd geweest zijnde vrouw, die zelf niet, doch wier echtgenoot onderscheidenlijk gewezen echtgenoot wel op 1 mei 1963 in dat gebiedsdeel woonde, gedurende de tijd, dat zij dezelfde woonplaats had als haar echtgenoot onderscheidenlijk gewezen echtgenoot vóórdat deze na 1 mei 1963 dat gebiedsdeel voor de eerste maal metterwoon heeft verlaten, mits zij dat gebiedsdeel vóór 1 januari 1968 metterwoon heeft verlaten;

h. het wonen in Suriname gedurende de tijd, dat Suriname deel heeft uitgemaakt van het Koninkrijk der Nederlanden;

i. het wonen in Suriname, voor zover dit heeft plaatsgevonden vóórdat de betrokkene na 25 november 1975 Suriname voor de eerste maal metterwoon heeft verlaten, mits de betrokkene op 25 november 1975 in Suriname woonde en zich voor 1 januari 1981 metterwoon in Nederland heeft gevestigd;

j. het wonen in Suriname van de gehuwde of gehuwd geweest zijnde vrouw, die zelf niet, doch wier echtgenoot onderscheidenlijk gewezen echtgenoot wel op 25 november 1975 in Suriname woonde, gedurende de tijd, dat zij dezelfde woonplaats had als haar echtgenoot, onderscheidenlijk gewezen echtgenoot vóórdat deze na 25 november 1975 Suriname voor de eerste maal metterwoon heeft verlaten, mits zij zich vóór 1 januari 1981 metterwoon in Nederland heeft gevestigd;

k. het wonen buiten het Rijk gedurende de tijd, dat de betrokkene, in dienstbetrekking staande tot een binnen het Rijk wonende of gevestigde werkgever, als Nederlands lid van de bemanning woonde aan boord van een schip, dat niet binnen het Rijk zijn thuishaven had;

l. het wonen buiten het Rijk van degene, die gehuwd is of gehuwd geweest is gedurende de tijd, dat zijn echtgenoot, onderscheidenlijk gewezen echtgenoot aan de in onderdeel k gestelde voorwaarden voldeed of als Nederlands lid van de bemanning woonde aan boord van een schip, dat binnen het Rijk zijn thuishaven had, een en ander mits diegene woonde aan boord van het door zijn echtgenoot onderscheidenlijk gewezen echtgenoot bevaaren schip.

Artikel 2

Voor de toepassing van artikel 55 van de Algemene Ouderdomswet wordt met het wonen binnen het Rijk gelijkgesteld het wonen buiten het Rijk gedurende de tijd, dat betrokkene verzekerd was ingevolge de Algemene Ouderdomswet.

Artikel 3

Voor de toepassing van de artikelen 56 en 59 van de Algemene Ouderdomswet wordt met het wonen binnen het Rijk gelijkgesteld:

a. het wonen buiten het Rijk van de Nederlander, die voldoet aan de voorwaarden, gesteld in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, van het koninklijk besluit van 19 oktober 1976 (Stb. 557), alsmede zijn echtgenoot;

b. het wonen buiten het Rijk van de weduwe of weduwnaar, van wie de echtgenoot op de dag van zijn overlijden voldeed aan de voorwaarden, gesteld in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, van het koninklijk besluit van 19 oktober 1976 (Stb. 557), gedurende een jaar of een door Onze Minister te bepalen langere termijn na vorenbedoelde dag;

c. het wonen buiten het Rijk van een Nederlander, die, in dienstbetrekking staande tot een binnen het Rijk wonende of gevestigde werkgever, als lid van de bemanning woont aan boord van een schip, dat niet binnen het Rijk zijn thuishaven heeft;

d. het wonen buiten het Rijk van degene die gehuwd is met een Nederlander, als bedoeld in onderdeel c, of met een Nederlander, die als lid van

de bemanning woont aan boord van een schip, dat binnen het Rijk zijn thuishaven heeft, een en ander mits diegene woont aan boord van het door zijn echtgenoot bevaren schip;

e. het wonen buiten het Rijk van een Nederlander, aan wie, voor hij het Rijk metterwoon verliet, de voordelen voortvloeiend uit artikel 55 van de Algemene Ouderdomswet toekwamen of die toen voldeed aan de eisen van artikel 58 in verbinding met artikel 59 van genoemde wet, mits hij – al dan niet onafgebroken – gedurende zes jaren na de voleindiging van zijn 59ste levensjaar binnen het Rijk heeft gewoond.

Voor de toepassing van deze bepaling wordt, wanneer het de voordelen voortvloeiende uit artikel 55 van de Algemene Ouderdomswet betreft, uitsluitend voor de vaststelling van de toeslag, bedoeld in artikel 8 van de Algemene Ouderdomswet met toepassing van het bepaalde in artikel 13, tweede lid, onderdeel a, van die wet, de jongere echtgenoot van de pensioengerechtigde geacht het 59ste levensjaar te hebben voleindigd op dezelfde dag als die pensioengerechtigde;

f. het wonen buiten het Rijk van een staatsburger van de Verenigde Staten van Amerika.

Artikel 4

1. Voor de toepassing van de artikelen 56 en 59 van de Algemene Ouderdomswet wordt met het wonen binnen het Rijk gelijkgesteld het wonen in Suriname of de Nederlandse Antillen van een Surinamer, aan wie, voor hij het Rijk metterwoon verliet, de voordelen voortvloeiend uit artikel 55 van de Algemene Ouderdomswet toekwamen of die toen voldeed aan de eisen van artikel 58 in verbinding met artikel 59 van genoemde wet, mits hij – al dan niet onafgebroken – gedurende zes jaren na de voleindiging van zijn 59ste levensjaar binnen het Rijk heeft gewoond.

2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt, wanneer het de voordelen voortvloeiend uit artikel 55 van de Algemene Ouderdomswet betreft, uitsluitend voor de vaststelling van de toeslag, bedoeld in artikel 8 van de Algemene Ouderdomswet met toepassing van het bepaalde in artikel 13, tweede lid, onderdeel a, van die wet, de jongere echtgenoot van de pensioengerechtigde geacht het 59ste levensjaar te hebben voleindigd op dezelfde dag als die pensioengerechtigde.

Artikel 5

1. Voor de toepassing van de artikelen 55 en 56 van de Algemene Ouderdomswet wordt met het wonen binnen het Rijk gelijkgesteld het wonen in België van een Nederlander of een Belg, die gedurende de zes aan het bereiken van de 65-jarige leeftijd onmiddellijk voorafgaande jaren onafgebroken in Nederland arbeid in loondienst heeft verricht.

2. Voor de toepassing van het vorige lid wordt met het verrichten van arbeid in loondienst gelijkgesteld het genot ingevolge een Nederlandse wettelijke regeling van een uitkering naar een arbeidsongeschiktheid van ten minste 50%, mits de betrokkene tijdens het genot van bedoelde uitkering in België geen arbeid in loondienst of als zelfstandige verricht.

3. Een onderbreking van het in de voorgaande leden bedoelde tijdvak welke korter dan dertig dagen heeft geduurd, blijft buiten aanmerking, met dien verstande, dat wanneer zich in een jaar meerdere onderbrekingen hebben voorgedaan, deze slechts buiten aanmerking blijven, wanneer zij tezamen minder dan dertig dagen belopen.

Artikel 6

1. Voor de toepassing van artikel 56 van de Algemene Ouderdomswet wordt met het wonen binnen het Rijk gelijkgesteld:

a. het wonen buiten het Rijk van een Nederlander, die van 1 januari 1957 tot het bereiken van de leeftijd van 65 jaar onafgebroken verzekerd is geweest krachtens de Algemene Ouderdomswet;

- b. het wonen in Oostenrijk van een Nederlander en een Oostenrijker.
2. Voor de toepassing van het bepaalde in het eerste lid, onderdeel a, wordt, uitsluitend voor de vaststelling van de toeslag, bedoeld in artikel 8 van de Algemene Ouderdomswet met toepassing van het bepaalde in artikel 13, tweede lid, onderdeel a, van die wet de jongere echtgenoot van de pensioengerechtigde geacht het 65ste levensjaar te hebben voleindigd op dezelfde dag als die pensioengerechtigde.

Artikel 7

1. Voor de toepassing van artikel 56 van de Algemene Ouderdomswet wordt met het wonen binnen het Rijk gelijkgesteld het wonen in Suriname of de Nederlandse Antillen van een Surinamer, die van 1 januari 1957 tot het bereiken van de leeftijd van 65 jaar onafgebroken verzekerd is geweest krachtens de Algemene Ouderdomswet.
2. Voor de toepassing van het bepaalde in het eerste lid, wordt, uitsluitend voor de vaststelling van de toeslag, bedoeld in artikel 8 van de Algemene Ouderdomswet met toepassing van het bepaalde in artikel 13, tweede lid, onderdeel a, van die wet de jongere echtgenoot van de pensioengerechtigde Surinamer geacht het 65ste levensjaar te hebben voleindigd op dezelfde dag als die Surinamer.

Artikel 8

Voor de toepassing van artikel 59 van de Algemene Ouderdomswet wordt met het wonen binnen het Rijk gelijkgesteld het wonen buiten het Rijk van een Nederlander, die het Rijk voor 1 januari 1957 metterwoon heeft verlaten, mits hij – al dan niet onafgebroken – gedurende zes jaren na de voleindiging van zijn 59ste levensjaar binnen het Rijk heeft gewoond.

Artikel 9

Voor de toepassing van artikel 59 van de Algemene Ouderdomswet wordt met het wonen binnen het Rijk gelijkgesteld het wonen in Suriname of de Nederlandse Antillen van een Surinamer, die het Rijk voor 1 januari 1957 metterwoon heeft verlaten, mits hij – al dan niet onafgebroken – gedurende zes jaren na de voleindiging van zijn 59ste levensjaar binnen het Rijk heeft gewoond.

Artikel 10

Voor de toepassing van de bepalingen van dit besluit wordt met een Nederlander gelijkgesteld een onderdaan van het land, dat het verdrag (nr. 48) betreffende behoud van pensioenrechten van migranten, 1935, van de Internationale Arbeidsorganisatie heeft bekrachtigd.

Artikel 11

Het koninklijk besluit van 20 december 1956 (Stb. 628) tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in de artikelen 45, onder b, en 48, onder b, van de Algemene Ouderdomswet, wordt ingetrokken.

Artikel 12

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 14 januari 1986, nr. 9.

Lasten en bevelen, dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 3 december 1985

Beatrix

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L. de Graaf

Uitgegeven de *twaalfde* december 1985

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Algemeen

De Algemene Ouderdomswet (AOW) kent een opbouwsysteem op grond waarvan een ieder, die in Nederland woont, van het 15de tot het 65ste levensjaar verzekerd is. Voor ieder jaar dat men verzekerd is geweest, wordt 2% van het ouderdomspensioen opgebouwd. Na 50 verzekeringsjaren is een volledig ouderdomspensioen bereikt. Ten tijde van de totstandkoming van de AOW waren er echter personen, die reeds ouder waren dan 15 jaar of zelfs reeds de pensioengerechtigde leeftijd hadden bereikt. Zonder nadere voorziening zouden zij nooit een volledig ouderdomspensioen kunnen opbouwen, respectievelijk in het geheel daarvoor niet in aanmerking komen. Om dit te voorkomen is in hoofdstuk VIII van de AOW een overgangsregeling opgenomen.

Zo bevat artikel 55 een overgangsregeling met betrekking tot het recht op ouderdomspensioen van personen, die vóór 1 januari 1957 – de datum van inwerkingtreding van de AOW – de leeftijd van 15, maar nog niet die van 65 jaar hadden bereikt, terwijl artikel 58 een regeling inhoudt voor personen, die op 1 januari 1957 65 jaar of ouder waren.

Om als verzekerde te worden aangemerkt over vóór de voornoemde datum gelegen tijdvakken moet iemand Nederlander zijn, in Nederland wonen (de actuele wooneis) en na de voleindiging van het 59ste levensjaar gedurende zes jaren – al dan niet onafgebroken – binnen het Rijk of de Nederlandse Antillen hebben gewoond (de zogenaamde zesjareneis).

Op grond van de artikelen 57, onderdeel b, en 60, onderdeel b, van de AOW kan voor de toepassing van de hiervoor genoemde overgangsbepalingen bij algemene maatregel van bestuur onder daarbij te stellen voorwaarden het wonen buiten het Rijk met het wonen binnen het Rijk worden gelijkgesteld. Van deze bevoegdheid is gebruik gemaakt bij koninklijk besluit van 20 december 1956 (Stb. 628).

Bij de wet van 28 maart 1985 (Stb. 180) is in de AOW het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen ingevoerd. Deze gelijke behandeling is uitgewerkt in de vorm van verzelfstandiging van rechten en plichten. In het onderhavige besluit wordt voorgesteld met voornoemd beginsel de bepalingen met betrekking tot gelijkstelling van het wonen buiten het Rijk met het wonen binnen het Rijk in overeenstemming te brengen. Uitgangspunt is dat van een echtpaar de echtgenoten ieder afzonderlijk moeten voldoen aan de voorwaarden voor het recht op het overgangsgedeelte van hun eigen ouderdomspensioen. Dit geldt voor wat dit besluit betreft derhalve zowel voor de zesjareneis als de actuele wooneis.

Aangezien krachtens artikel XXIII van de hiervoor genoemde wet van 28 maart 1985 (Stb. 180) de AOW opnieuw in het Staatsblad (nr. 181) is geplaatst, waarbij vernummeringen en daarmee verband houdende wijzigingen in aanhalingen zijn aangebracht, is het wenselijk het koninklijk besluit van 20 december 1956 in zijn geheel te vervangen.

Artikelsgewijze toelichting

Hieronder volgt een toelichting op die artikelen, voorzover een wijziging is aangebracht ten opzichte van het koninklijk besluit van 20 december 1956 (Stb. 628). Tevens wordt in de volgorde van de artikelen van dat besluit aangegeven, welke artikelen zijn komen te vervallen.

Artikel 1, onderdeel a, d, e, f en g

Het woord *voormalig* in de artikelonderdelen van het koninklijk besluit van 20 december 1956 (Stb. 628), roept misverstanden op. Zo wordt bijvoorbeeld in onderdeel a gesproken van wonen in het voormalige Nederlands-Indië; daarmee wordt echter niet Indonesië bedoeld, maar het grondgebied zolang dat Nederlands-Indië was. Om die reden is dit woord geschrapt.

Onderdeel c, g en j

In deze artikelonderdelen wordt onder bepaalde voorwaarden wonen buiten het Rijk van een gehuwde vrouw met wonen binnen het Rijk gelijkgesteld. Deze voorwaarden, die deels een afhankelijkheid van de woonomstandigheden van haar echtgenoot of gewezen echtgenoot bevatten, zijn gehandhaafd, aangezien die omstandigheden en de daarmee verband houdende woontijdvakken van de gehuwde vrouw zijn gelegen vóór 1 april 1985. Reeds vervulde tijdvakken dienen immers te blijven bestaan. Deze artikelonderdelen zijn voorts gehandhaafd – en hetzelfde geldt voor de onderdelen a, b, d tot en met f, h en i – om de reden, dat toepassing daarvan nog na voornoemde datum kan plaatsvinden. Het is namelijk niet noodzakelijk, dat op de 65-jarige leeftijd aan de zesjaren-eis wordt voldaan. Indien eerst daarna de betrokkene – dus niet onafgebroken – aan die eis voldoet, wordt het ouderdomspensioen alsnog met het overgangsgedeelte verhoogd, mits hij of zij binnen het Rijk woont.

Onderdeel k (oud)

Onderdeel k van het koninklijk besluit van 20 december 1956 (Stb. 628) is in het onderhavige besluit niet overgenomen. De in dit onderdeel bedoelde weduwe is namelijk op grond van artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van het besluit uitbreiding en beperking kring der verzekerden volksverzekeringen van 19 oktober 1976 (Stb. 557) verzekerd en wordt daarmee reeds op grond van artikel 2 van het onderhavige besluit geacht voor de zesjaren-eis binnen het Rijk te wonen.

Door de wijziging van artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van het besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen bij het koninklijk besluit van 26 april 1985 (Stb. 297) heeft deze gelijkstelling eveneens betrekking op de buiten het Rijk wonende weduwnaar van een vrouw, die in dienstbetrekking stond tot een Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersoon. Artikel 2 van het onderhavige besluit heeft geen betrekking op de woongelijkstelling voor artikel 58 van de AOW. Het is echter niet wel denkbaar, dat iemand die vóór 1 januari 1957 de 65-jarige leeftijd heeft bereikt, thans nog een echtgenoot heeft die een hiervoor bedoelde dienstbetrekking vervult. Aan toepassing van artikel 58 van de AOW bestaat in dit geval derhalve geen behoefte meer.

Onderdeel l

Dit onderdeel is in verband met de gelijke behandeling van mannen en vrouwen voortaan sexe-neutraal geformuleerd.

Onderdeel n en o (oud)

Op grond van deze onderdelen werden voor de zesjaren-eis buiten het Rijk woonachtige, gehuwde vrouwen geacht binnen het Rijk te wonen, indien zij een echtgenoot hadden, die buiten het Rijk woonde, aan de voorwaarden voor het overgangspensioen inmiddels had voldaan vóór hij het Rijk metterwoon verliet en op grond daarvan voor de actuele wooneis geacht werd in Nederland te wonen. De hiervoor omschreven woonfictie van deze gehuwde vrouwen is vervallen, aangezien voor hen op grond van de verzelfstandigingsgedachte voor het – al dan niet onafgebroken – wonen binnen het Rijk gedurende zes jaren na de voleindiging van het 59ste levensjaar geen aansluiting meer kan worden gezocht bij de andere echtgenoot.

Artikel 1a, tweede lid (oud)

Voor de toepassing van de zesjaren-eis werd met het wonen binnen het Rijk gelijkgesteld het wonen buiten het Rijk van een gehuwde vrouw, van wie de echtgenoot op grond van artikel 45 van de AOW door vrijwillige premiebetaling de verzekering ingevolge de AOW en AWW had voortgezet.

Ook dit artikellid is vervallen, omdat uit de verzelfstandiging voortvloeit dat de beslissing tot vrijwillige premiebetaling door iedere echtgenoot afzonderlijk moet worden genomen, alleen tot verzekering van betrokkene zelf leidt en niet eveneens tot medeverzekering van de andere echtgenoot. Hierbij past, dat de vrijwillige premiebetaling door de ene echtgenoot voor de zesjaren-eis niet tot gevolg heeft dat de andere echtgenoot binnen het Rijk woont.

Artikel 2 (oud)

Het eerste lid van dit artikel kende voor wat betreft de zesjaren-eis een woongelijkstelling voor personen die reeds vóór 1 januari 1957 de 65-jarige leeftijd hadden bereikt. Zij dienden daartoe een uitkering te ontvangen krachtens de Noodwet Ouderdomsvoorziening (Stb. 1947, H155). Deze bepaling vindt geen toepassing meer, zodat deze kan vervallen. Hetzelfde geldt voor het tweede lid, waarin onder bepaalde voorwaarden met wonen binnen het Rijk wordt gelijkgesteld het wonen in een daartoe aangewezen ontwikkelingsland. Het komt niet meer voor, dat personen die inmiddels de 93-jarige leeftijd hebben bereikt in een dergelijk land werkzaam zijn.

Artikel 3, onderdeel a

In dit artikel worden enige woonsituaties met wonen binnen het Rijk gelijkgesteld, zowel van personen die op 1 januari 1957 65 jaar of ouder waren als van hen die op die datum nog jonger waren.

Bij artikel 1, onderdeel b, van de wet van 28 maart 1985 (Stb. 180) is artikel 3, vierde lid, van de AOW vervallen. De woonfictie van de in dit artikellid genoemde personen – buiten het Rijk wonende personen die in dienstbetrekking staan tot een Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersoon, hun echtgenoot en kinderen – is omgezet in een uitbreiding van de verzekeringsplicht bij koninklijk besluit van 26 april 1985 (Stb. 297) tot wijziging van het besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen. Hiermee is geen materiële wijziging beoogd.

Met de woonfictie van het bovengenoemde artikel 3, vierde lid, van de AOW werd bereikt, dat impliciet werd voldaan aan de zesjaren-eis en het actuele woonvereiste. Door het vervallen van dit artikellid dient de woongelijkstelling thans uitdrukkelijk in het onderhavige besluit te worden geregeld. De actuele wooneis is in artikel 3 van dit besluit verwoord, terwijl aan de zesjaren-eis vorm gegeven is in artikel 2.

Het spreekt voor zich, dat aan de bovengenoemde woongelijkstellingen geen behoefte bestaat voor kinderen, voor wie recht op kinderbijslag bestaat ingevolge de Algemene Kinderbijslagwet.

Onderdeel b

Als gevolg van de verzelfstandiging zal de woongelijkstelling niet alleen gelden voor een weduwe van een Nederlandse gehuwde man, die in dienstbetrekking stond tot een Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersoon, maar ook voor een weduwnaar van wie zijn Nederlandse vrouw die dienstbetrekking vervulde.

Onderdeel d

Handhaving van deze bepaling in sexe-neutrale bewoordingen heeft om dezelfde reden plaatsgevonden als voor artikel 1, eerste lid, onderdeel j, van het besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen (Stb. 557). Het verzekerd houden ingevolge de volksverzekeringen van echtgenoten van schippers, omdat zij bij uitsluiting elders niet verzekerd worden of zich kunnen verzekeren, behoort zijn doorwerking te krijgen naar de actuele woonvereisten, die aan bepaalde verzekeringstijdvakken worden gesteld. De hierbedoelde echtgenoten voldoen reeds aan de zesjaren-eis op

grond van artikel 2 van dit besluit, aangezien zij ingevolge artikel 1, eerste lid, onderdeel j, van het besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen verzekerd zijn.

Onderdeel e

In dit onderdeel is de actuele wooneisgelijkstelling geregeld van degene, die Nederland heeft verlaten nadat aan de voorwaarden voor het overgangsgedeelte van het ouderdomspensioen is voldaan. De eerste volzin van onderdeel e geldt thans ook voor de gehuwde vrouw, die op grond van de wet zelfstandig aan de overgangsvoorwaarden moet voldoen. De pensioengerechtigde echtgenoot heeft naast ouderdomspensioen aanspraak op een toeslag, indien hij of zij een jongere echtgenoot ten laste heeft. De hoogte van deze toeslag is onder meer afhankelijk van de verzekerde jaren van die jongere echtgenoot. Bij de vaststelling van de toeslag zullen derhalve de verzekeringstijdvakken, gelegen vóór de inwerkingtreding van de AOW, met toepassing van de artikelen 55 en 56 mede in beschouwing genomen moeten worden. Aangezien de jongere echtgenoot de 65-jarige leeftijd nog niet heeft bereikt, zou op de toeslag over de verschiljaren (de jaren die de jongere echtgenoot nog van de pensioengerechtigde leeftijd scheiden) altijd een korting moeten plaatsvinden, alsmede over de jaren voor 1 januari 1957. Om dit te voorkomen bevat de tweede volzin van onderdeel e een sexe-neutraal geformuleerde leeftijdsgelijkstelling van de jongere echtgenoot met de pensioengerechtigde echtgenoot.

Onderdeel e (oud)

In dit onderdeel was sprake van een woongelijkstelling voor de actuele wooneis van een buiten het Rijk wonende weduwe van een gehuwde man, die in het buitenland in het genot was van het overgangspensioen, mits zij na zijn overlijden de 65-jarige leeftijd bereikt had voor het einde van de periode waarin de overlijdensuitkering ingevolge de AOW aan haar werd doorbetaald. Deze gelijkstelling had tot doel te voorkomen dat een weduwe naar Nederland moest terugkeren om voor de vaststelling van haar ongehuwdenpensioen te voldoen aan de voorwaarden, gesteld aan het overgangspensioen. De verzelfstandiging ook met betrekking tot de voorwaarden voor het overgangspensioen heeft tot gevolg, dat de hierbedoelde weduwe op haar eigen merites wordt beoordeeld voor het recht op het overgangspensioen, zowel over perioden vóór als na het overlijden van haar echtgenoot. Om die reden is het onderhavige onderdeel komen te vervallen. Daar komt voorts nog bij dat de overlijdensuitkering ingevolge artikel 18 van de AOW zoveel mogelijk in een bedrag ineens wordt uitbetaald, zodat een aanduiding van een periode voor het einde waarvan de weduwe de 65-jarige leeftijd moet hebben bereikt, niet meer mogelijk is.

Onderdeel f (oud)

Onder bepaalde voorwaarden kan het overgangspensioen in het buitenland worden uitbetaald. Zo wordt gesteld, dat het recht op dit pensioendeel hier te lande moet zijn verworven en de pensioengerechtigde gehuwde man na de voleindiging van het 59ste levensjaar gedurende zes jaren daadwerkelijk hier te lande moet hebben gewoond. Aangezien de opzet van de overgangsbepalingen was, dat voor de voorwaarden de gehuwde man en gehuwde vrouw afzonderlijk worden benaderd, was een woongelijkstelling van onderdeel f voor de gehuwde vrouw noodzakelijk.

Als gevolg van de verzelfstandiging valt zij zelfstandig onder artikel 3, onderdeel e (nieuw), van dit besluit. Onderdeel e (oud) is daarom overbodig geworden.

Artikel 4

Voor wat betreft de toelichting op dit artikel – voorheen artikel 3a, onderdeel a – wordt verwezen naar artikel 3, onderdeel e (nieuw) van dit besluit.

Artikel 3a, onderdeel b en c (oud)

Verwezen moge worden naar de toelichting bij artikel 3, onderdeel e en f (oud).

Artikel 5, eerste lid, onderdeel c (oud) en artikel 6, tweede lid

Voor de actuele wooneis werd met wonen binnen het Rijk gelijkgesteld het wonen buiten het Rijk van een Nederlandse vrouw (die vóór 1 januari 1957 reeds 65 jaar is geworden) van een gehuwde man, die van 1 januari 1957 tot zijn 65-jarige leeftijd onafgebroken verzekerd is geweest. Deze bepaling was bedoeld om te voorkomen, dat met name aan de gehuwde man, die in het buitenland de verzekering ingevolge de AOW vrijwillig had voortgezet, geen volledig ouderdomspensioen kon worden toegekend, omdat man en vrouw afzonderlijk aan de overgangsbepalingen moeten voldoen.

De verzelfstandiging van het recht op ouderdomspensioen leidt ertoe, dat deze situatie zich niet meer kan voordoen. Immers op het moment dat de jongere echtgenoot de pensioengerechtigde leeftijd bereikt, is aan de oudere echtgenoot reeds een ouderdomspensioen toegekend waarbij voor wat betreft de overgangsvoordelen de laatstgenoemde zelf aan de actuele wooneis moet hebben voldaan.

De woongelijkstelling (voor de actuele wooneis) voor de echtgenoot van de pensioengerechtigde heeft alleen nog betekenis voor de vaststelling van de hoogte van de toeslag, dus in de situatie dat één van de echtgenoten jonger is dan 65 jaar. Dit om te voorkomen dat op de toeslag altijd een korting moet worden toegepast over de jaren vóór 1 januari 1957, dat de jongere echtgenoot ouder dan 15 jaar is; deze echtgenoot voldoet immers nog niet aan de overgangsvoordelen. Artikel 6, tweede lid (voorheen artikel 5, tweede lid), van dit besluit voorziet hierin. In dit lid is de zinsnede ten aanzien van de gehuwde vrouw, die kostwinner is, als gevolg van de verzelfstandiging vervallen.

Artikel 7

Artikel 7, eerste lid, van dit besluit komt overeen met artikel 5a, eerste lid, onderdeel a, van het koninklijk besluit van 20 december 1956 (Stb. 628). Onderdeel b van dat lid is niet overgenomen; zie hiervoor de toelichting bij artikel 5, eerste lid, onderdeel c (oud). Het tweede lid van artikel 7 is op dezelfde wijze aangepast als artikel 5, tweede lid (oud), thans artikel 6, tweede lid.

Artikel 8 en 9

In deze artikelen zijn de onderdelen b van artikel 6 en 6a van het koninklijk besluit van 20 december 1956 niet overgenomen. In vorenbedoelde onderdelen was sprake van woongelijkstelling ten behoeve van de toepassing van de actuele wooneis voor personen, die vóór 1 januari 1957 65 jaar geworden zijn. Het ging dan om buiten Nederland wonende weduwen van een Nederlander, die vanaf 1 januari 1957 tot het 65ste levensjaar onafgebroken verzekerd is geweest krachtens de AOW. Als gevolg van de verzelfstandiging zal de hiervoor bedoelde weduwe voor haar recht op ouderdomspensioen en met name het overgangsgedeelte zelfstandig aan de daarvoor gestelde voorwaarden van artikel 58 en 59 van de AOW moeten voldoen; overigens geldt het voorgaande ook in de tijd dat haar echtgenoot nog leefde. Dezelfde regeling is van toepassing op een weduwe van een Surinamer.

Artikel 6b en 6c (oud)

De reden voor het niet handhaven van deze artikelen is dezelfde als die voor het vervallen van artikel 3, onderdeel e, van het koninklijk besluit van 20 december 1956.

Dit voorstel is getoetst aan de aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet van algemene maatregelen van bestuur. Het voorstel ontmoet uit dereguleringsoogpunt geen bezwaren.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L. de Graaf